

ควรลดหย่อนโทษ หรืองดโทษ ก็ควรใช้หลักมนุษยธรรม เข้าประกอบการพิจารณาด้วย

(๓) **หลักความเป็นธรรม** คือ การลงโทษจะต้องให้ ได้ระดับเสมอหน้ากัน ใครทำผิดก็จะต้องถูกลงโทษ ไม่มี ยกเว้น ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง การกระทำผิดอย่างเดียวกัน ในลักษณะ และพฤติการณ์คล้ายคลึงกัน ควรจะวางโทษ เท่ากัน

อย่างไรก็ดี แม้จะเป็นความผิดอย่างเดียวกันก็ อาจแตกต่างกันในลักษณะพฤติการณ์ หรือเหตุผลซึ่ง อาจใช้ดุลพินิจวางโทษหนักเบาแตกต่างกันตามควรแก่ กรณีได้ โดยนำเหตุบางประการมาประกอบการพิจารณา เช่น

- **ลักษณะของการกระทำผิด** ความผิดอย่าง เดียว บางกรณีพฤติการณ์หรือลักษณะแห่งการกระทำ ผิดเป็นการกระทำที่มีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องวาง โทษหนักกว่าจะถึงได้ออกจากกรรการแต่บางกรณี พฤติการณ์หรือลักษณะการกระทำผิดไม่ถึงขั้นเป็น ความผิดร้ายแรง ซึ่งอาจพิจารณาจากโทษสถานเบา ลดลงนั้นตามสมควรแก่กรณี

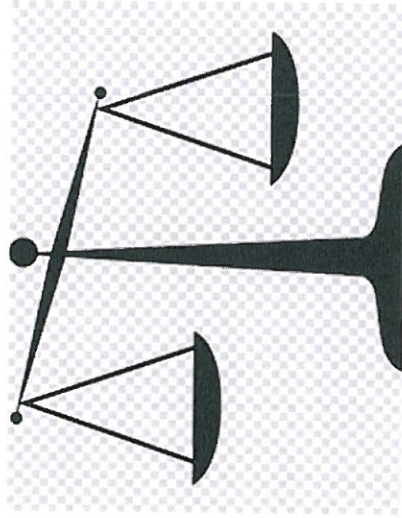
- **ผลแห่งการกระทำผิด** ควรผิดอย่างเดียวกัน จากต้องวางโทษต่างกัน เพราะผลแห่งการกระทำผิดทำให้ เกิดความเสียหายมากน้อยต่างกัน

- **คุณความดี** ในความผิดอย่างเดียวกัน ผู้มี ประพฤติการทำงานดี ไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน อาจได้รับ โทษน้อยกว่าผู้ที่เคยทำความผิดมาก่อนแล้ว ผู้ทำผิดในเรื่องราว เดียวกัน ความที่พยายามแก้ไขบรรเทาผลร้ายอาจได้รับ

ษน้อยกว่าผู้ไม่ได้พยายามทำเช่นนั้น เช่น เจ้าหน้าที่ ตำรวจที่บกพร่องควบคุมผู้ต้องหาไม่ดีเป็นเหตุให้ผู้ต้องหา หลบหนี ในรายที่พยายามติดตามจับกุมผู้ต้องหาที่ หลบหนีคืนมาได้ ควรจะได้รับโทษน้อยกว่าคนที่ไม่ พยายามทำเช่นนั้น

- **เหตุเบื้องต้นหลังการกระทำผิด** การกระทำ ผิดเพราะความจำเป็นบังคับหรือเพราะถูกยั่วโทษะ อาจ ได้รับโทษน้อยกว่าทำผิดโดยสันดานชั่วร้าย บางที่กระทำ ผิดอาจเกิดขึ้นเพราะโรคจิตซึ่งต้องใช้การรักษามากกว่า การลงโทษ

- **สภาพของผู้กระทำผิด** ในความผิดอย่าง เดียวกัน อาจกำหนดแตกต่างกันตามสภาพของผู้กระทำ ผิด ซึ่งอาจต้องพิจารณาโดยคำนึง เพศ อายุตัว อายุ ราชกร การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และสภาพ

แนวทางการลงโทษทางวินัย ของข้าราชการ

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยั้ง
อ.พรานกระต่าย จ.กำแพงเพชร

<http://www.huayyangkp.go.th>

แนวทางการลงโทษทางวินัย

การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ คือ การพิจารณา วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด และควรลงโทษในสถานใดหรือไม่ ทั้งนี้เป็นกระบวนการที่ต้องทำโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาโดยเฉพาะที่กำหนดโทษไว้ การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษพึงกระทำ เมื่อได้ทราบข้อเท็จจริงของเรื่องที่กำลังหาโดยกระຈ้างชัดพอที่จะพิจารณาความผิดและกำหนดโทษได้แล้ว ทั้งนี้หากเป็นความผิดวินัยในกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง อาจได้ข้อเท็จจริงจากคำพิพากษาของศาลชั้นที่สุด การสืบสวน การรายงาน หรือการรวบรวมข้อ มูลแล้วแต่กรณี

หลักการพิจารณาความผิด

ในการพิจารณาความผิด มีหลักที่ควรคำนึงอยู่ ๒ หลัก คือ

(๑) หลักนิติธรรม

ได้แก่พิจารณาตามตัวบทกฎหมาย กล่าวคือ การที่จะถือว่าการกระทำอย่างใดเป็นความผิดทางวินัยฐานใดนั้น ต้องมีบทกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดทางวินัย ก็ไม่ถือเป็นการกระทำผิดวินัย ทั้งนี้ การที่จะถือว่าการกระทำอย่างใดเป็นความผิดทางวินัยฐานใดนั้น ต้องพิจารณาให้เข้าองค์ประกอบของความผิดฐานนั้นทุกประการ ถ้ากรณีใดไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรารึใด ก็ปรับบทเป็นความผิดไปตามมาตรานั้นและลงโทษไปตามความผิดนั้น

(๒) หลักมนุษยธรรม

ได้แก่ พิจารณาบทพวนให้รอบคอบโดยคำนึงถึงความเป็นจริงและตามถูกต้องเหมาะสมตามเหตุผลที่ควรจะเป็น เช่น ตามตัวอย่างดังกล่าวใน (๑) ถ้าพิจารณาโดยใช้หลักมนุษยธรรมด้วย ก่อนที่จะปรับบทพวนผิด และกำหนดโทษจะต้องคำนึงถึงความเป็นจริงตามเหตุผลที่ควรจะเป็นสภาพการณ์ เช่นนั้นว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการหรือไม่ด้วย ซึ่งพิจารณาโดยคำนึงถึงความเป็นจริงตามเหตุผลที่ควรจะเป็นนั้น ต้องอาศัยข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แวดล้อมประกอบ เช่น ดูว่าฐานะของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นอย่างไร ถ้าฐานะยากจนมาก เงินชาติมือ ชักหน้าไม่ถึงหลังเป็นประจำอย่างนี้ แม้เงิน ๑๐ บาท ๒๐ บาท ก็อาจพึงว่าเอาไปหมุนใช้ส่วนตัวก่อนได้ แต่ถ้าเป็นคนร่ำรวย ฐานะดี มีเงินติดตัวอยู่เป็นจำนวนพันเสมอ อย่างนี้การที่เงินหลวง ๒๐-๓๐ บาท เข้าไปนอนอยู่ในกระเป๋า ถึงแม้จะใช้ปนกันไปกับส่วนตัวก็คงจะไม่ได้ประโยชน์แก่ตนเองอย่างใด ก็ไม่น่าจำเป็นบทการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เพราะขาดองค์ประกอบในข้อที่ว่า “เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้” และอาจต้องดูระยะเวลาที่เงินอยู่กับตัวนานเพียงใด ถ้าระยะเวลาเป็นเดือนๆ ก็อาจได้ประโยชน์ส่วนตัวในระหว่างการที่มีเงินนั้นอยู่ในมือพอที่จะพึงได้ว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการได้ แต่ถ้าเงินอยู่ในมือเพียง ๒-๓ วัน แล้วนำมาส่งเอง โดยไม่มีเหตุบังคับให้ต้องส่ง แม้เงินจะมากก็ได้ประโยชน์อะไรในการที่เงินนั้นอยู่ในมือ จึงขาดองค์ประกอบที่จะพึงว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

ความผิดที่จะปรับบทพวนจะเข้ากรณีเพียงไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ดังนี้ เป็นการพิจารณาโดยอาศัยหลัก นิติธรรม และหลักมนุษยธรรมประกอบกัน ซึ่งจะถูกต้องตามความเป็นจริงและเหมาะสมกว่าการพิจารณาโดยอาศัยหลัก นิติธรรมแต่เพียงอย่างเดียว

หลักการพิจารณากำหนดโทษ

(๑) **หลักนิติธรรม** คือ คำนึงถึงระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งอาจแบ่งได้เป็น ๓ ระดับ คือ

(ก) ความผิดวินัยย่อยร้ายแรงจะลงโทษสถานไล่ออกหรือปลดออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะลดหย่อนได้ แต่ลดลงต่ำกว่าปลดออกไม่ได้

(ข) ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง จะต้องลงโทษถึงภาคทัณฑ์หรือตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน

(ค) ความผิดวินัยเล็กน้อย อาจวางโทษสถานภาคทัณฑ์ แต่ถ้าเป็นความผิดครั้งแรกและผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามิเหตุอันควรควรโทษจะเป็นโทษให้โดยง่ายกว่ากล่าวตัดเดือน หรือให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือไว้ก่อนก็ได้

(๒) **หลักมนุษยธรรม** คือ การพิจารณาบทพวนให้รอบคอบโดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมตามเหตุผลที่ควรจะเป็นภายในขอบเขตระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด เช่นในกรณีที่กฎหมายกำหนดว่าความผิดวินัยร้ายแรงจะต้องลงโทษเป็นไล่ออก หรือปลดออก ควรใช้หลักมนุษยธรรมเข้าประกอบการพิจารณาด้วย และทำงานองเดียวกันในกรณีความผิดไม่ร้ายแรง กรณีไหนจะควรลงทัณฑ์ ก็ยกยวม กักขัง หรือภาคทัณฑ์ และกรณีไหนจะ